

Noviny vacenovické farnosti

Dobrý den milí farníci

I když se pyšná nevěra kol vzmáhá
a peklo seje koukol nových zmatků
nebudem dbáti odvěkého vraha
nedáme sobě bráti věčných statků
Víře vždy věrní budou Moravané:
Dědictví otců zachovej nám, Pane!

(Kancionál , z písně Bože, cos ráčil.)

HODY.

**Slavnostní posvěcení vacenovického kostela -
neděle 5. října 1930.**

**Poděkujme našim předkům, že nám spolu s
chrámem odkázali i dar víry: zdroj hledání
smyslu života, posilu proti strachu z
budoucnosti.**

Již poblíž kostela tvoří se dav
na stráních pasou se desítky krav
vrabci si na střechách cvrlikají
hodovou neděli tady mají.

Mladí i starší se vyšňořili
muzika začne hrát každou chvíli
pan farář v kostele při mši káže
všude jsou k vidění šťastné tváře.

Víno již dozrálo na vinici
ze švestek napálí slivovici
vše z loňské úrody v džbáncích mají
s kapelou vesele zaspívají.

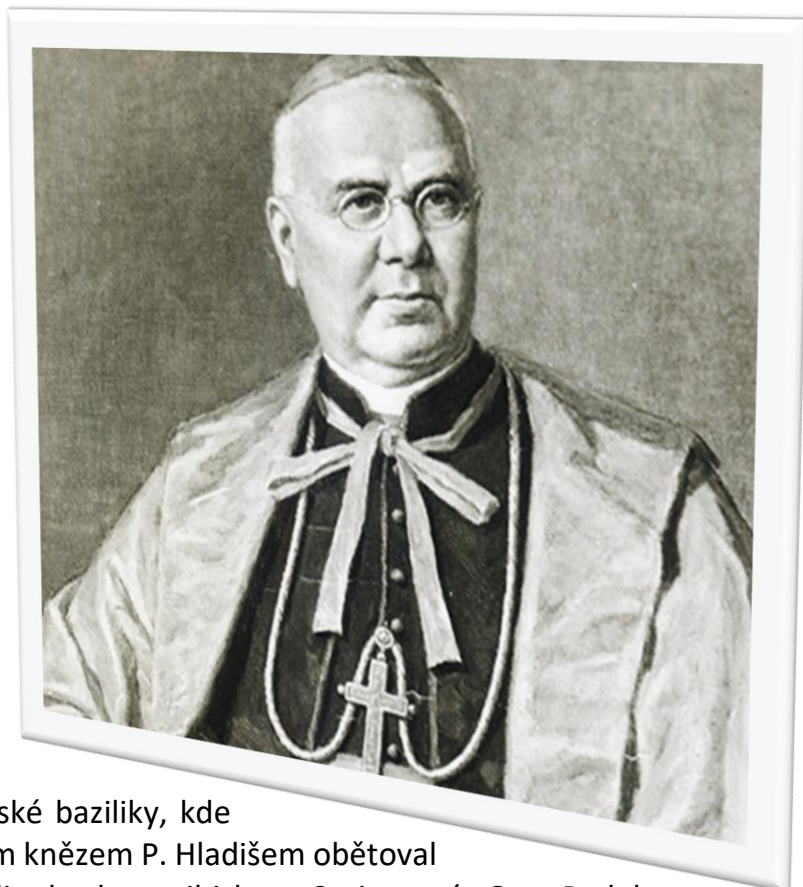
Večer sa scházají v místním sále
při velkém hodovém candrbále
stárci už klobúčky na štorc mají
v kole sa s děvčaty vytáčají.

Po stopách „tatička“ Stojana

Letošní rok je věnován připomínce významných mezníků života nejznámějšího olomouckého arcibiskupa ThDr. Antonína Cyrila Stojana:

Den narození 22. 5. 1851, biskupské svěcení 3. 4. 1921 a jmenování olomouckým arcibiskupem 11. 1. 1921.

Proto Pastorační rada farnosti nabídla občanům k uctění jeho památky poutní výlet „Po stopách tatička Stojana“. Hlavním cílem bylo připomenout jeho duchovní odkaz.

První zastávkou byla návštěva velehradské baziliky, kde náš duch. otec spolu s místním jezuitským knězem P. Hladišem obětoval za poutníky mši svatou. V královské kapli u hrobu arcibiskupa Stojana nás Otec Radek seznámil s jeho životopisem. Závěrečným zpěvem a modlitbami jsme se připojili k prosbám církve o Stojanovo blahořečení.

Druhým místem připomínající jeho život byla návštěva hanácké vesnice Horní Moštěnice, kde byl v kostele sv. Markéty budoucí slavný arcibiskup pokřtěn. Byli jsme zde „vpravdě“ radostně přivítáni místním duchovním správcem. Seznámil nás nejenom s historií místa, ale i současným duchovním životem farnosti. K naší lítosti se zatím „viditelně“ nenavazuje na duchovní odkaz generacemi uctívaného arcibiskupa. Věřme, že jde jen o „dočasnou ztrátu paměti občanů“ tohoto bohatého hanáckého regionu!?

Následovala návštěva Beňova - malé rodné obce arcibiskupa, kde nás přivítal kostel sv. Františka z Asissi. Průvodkyně nás seznámily s historií domu Božího a se skrovnými expozicemi muzea, které má sídlo v prostorách částečně rekonstruované bývalé farní budovy. Zaujaly nás památky, dokumentující dobu a připomínající život A. C. Stojana. Na místě jeho bývalého rodného domku je umístěna pamětní deska (jako výraz úcty kněžských současníků svému oblíbenému arcibiskupovi).

Rádi jsme využili pozvání Otce Radka k návštěvě, odtud jen málo kilometrů vzdálené obce Troubky. Právě zde, před odchodem do Vacenovic, v duchovní správě působil 15 let. Dostalo se nám komentované prohlídky jeho silami zrekonstruovaného kostela sv. Kateřiny, upravených prostor farních objektů a zahrady.

Poutní výlet jsme ukončili návštěvou Svatého Hostýna. První naše kroky vedly do baziliky, kde jsme se poklonili ochránkyni Moravy Panně Marii. Pak nás Otec Radek duchovním slovem provázel zastaveními Křížové cesty.

Návštěva míst, spojená se životem arcibiskupa Stojana, krásné slunečné počasí babího léta, milé společenství poutníků – od dětí až po seniory – přineslo do našich všedních dnů duchovní obohacení a viditelnou radost ze života.

Život a dílo arcibiskupa Antonína Cyrila Stojana

Dnešní generace o životě významného arcibiskupa, který byl pro své otcovské srdce současníky označován jako „tatiček Stojan“, téměř nic neví. Připomeňme si proto alespoň důležitá data a události z jeho života: zásluhy o zvelebení poutních míst Moravy a jako zakladatele naší Charity.

Předkládám k posouzení významu Stojanovy osobnosti informace, zveřejněné v letošních vydáních olomouckého arcidiecézního zpravodaje Oldin.

Arcibiskup se narodil v Beňově u Přerova (22. 5. 1851), studoval u piaristů ve Staré Vodě, v Příboru a Kroměříži, kde v roce 1872 maturoval. Vystudoval bohosloví v Olomouci (vysvěcen na kněze v roce 1876), působil ve Štítech, Příboru, Svěbohově, Dražovicích. Byl 26 let poslancem (1897-1923), proboštem u sv. Mořice v Kroměříži (1908-1916), sídelním kanovníkem olomouckým (1917-1923), od 1. 10. 1921 kapitulním vikářem a následně byl jmenován olomouckým arcibiskupem. Zemřel 29. září 1923 v Olomouci, je pochován v Královské kapli ve velehradské bazilice. V roce 1965 byl zahájen diecézní proces jeho blahořečení (v roce 1987 byla akta procesu zaslána do Říma).

O tom, že nepřijímal žádné pocty ke jmenování olomouckým arcibiskupem, vypovídají jeho slova, která adresoval na „chystanou slávu“. Cítil především tíhu odpovědnosti úřadu v čase rozhárané společnosti: „Ja, budete shánět parádu, a zatím mi lidé odpadají od Církve a v bohosloví mám tři alumny, přes které je vidět...“ „Raději mi dejte horlivé panáčky.....Takový prostý selský synek z Beňova jako jsem já, nepotřebuje a nenavykl na slávu!“

Stojan patřil k velkým horlivelům usilujících o rozvoj dvou poutních moravských míst: cyrilometodějského Velehradu a mariánského Hostýna. Byl přesvědčen, že jsou zdrojem obrody duchovního života. Nelze také zapomínat na mnoho dalších Stojanových aktivit: např. v Apoštolátu sv. Cyrila a Metoděje a ve farnostech, ve kterých působil vykonával poslanecké a senátorské povinnosti převážně ve prospěch potřebných občanů.

Svatý Hostýn byl každoročně cílem poutí ze Stojanova rodiště Beňova, kterých se od dětství účastnil. Srovnával přitom tehdejší chudobu v roce 1845 obnoveného interiéru svatohostýnského chrámu s krásou novostavby beňovského kostela (dostavěn byl až v roce 1855, proto byl Stojan pokřtěn v Horní Moštěnici). V jeho nitru klíčila touha po kněžském povolání a trvalá úcta k Panně Marii. Již druhý den po své primici (slavil v Beňově 9. července 1876) Stojan spěchal na Svátý Hostýn.

Nevídaným úspěchem skončila v roce 1880 jím pořádaná loterie ve prospěch obnovy velehradské svatyně. (Zajistil finanční náklady oprav uskutečněných k jubilejnímu roku 1885). V roce 1881 Stojan podnikl podpisovou akci založení Družstva svatohostýnského, jejímž cílem bylo zřízení a finanční zabezpečení duchovní správy na Sv. Hostýně (včetně stavby ubytovacího zařízení pro kněze). Z té doby je známé vynášení 18 tisíc cihel z Bystřice pod Hostýnem na kopec, což zajistilo několik tisíc poutníků (i z Vacenovic!) Nejenže byla postavena na posvátné hoře ubytovna pro kněze, ale v roce 1887 byli získáni pro trvalou duchovní správu první dva řeholníci - jezuité: P. Jan Evangelista Cibulka a P. Fr. Zimmerhackel a bratr laik J. Houf.

Stojan byl přítomen při ustavení Matice svatohostýnské v roce 1895. Aby byl splněn první záměr Matice - vybudování noclehárny pro poutníky – ujal se Stojan jako jednatel funkce prosebníka. Z půjček, darů a členských příspěvků získala Matice do svého majetku všechny pozemky v okolí kostela (vlastnil baron Loudon).

Ve všech farnostech, kde Stojan působil, pořádal každoročně poutě na Sv. Hostýn a na Velehrad. Neustal ve své podpoře Hostýnka ani po roce 1897, kdy se stal říšským poslancem za katolickou národní stranu. Do politiky vstoupil jen proto, „aby konal dobro a pomáhal bližním“, jak bylo všeobecně konstatováno. Pracoval jako jednatel několika spolků, svědomitě vedl administrativu, vyřizoval korespondenci apod. (Matice Svatohostýnská měla v té době 11 tisíc členů).

Na Svatý Hostýn a na Velehrad přiváděl významné osobnosti. V roce 1904 pozval Stojan k návštěvě obou poutních míst apoštolského nuncia Granita Pegnatelliho di Belmonte. Stojan na poutní místa často putoval i z Kroměříže, kde se stal v roce 1908 proboštem při kolegiálním chrámu sv. Mořice. Za zmínku stojí jeho takřka noční pěší pouť z Kroměříže, kterou vykonal v roce 1910 z vděčnosti k Matce Boží za uzdravení z těžkého zápalu plic. Nachladil se totiž během povodní ve slováckých Kunovicích, když lidem zachraňoval majetky.

Stojan chápal Velehrad jako ohnisko duchovní obnovy, křesťanské osvěty a sjednocení slovanských křesťanů. Proto celou svou nezdolnou energií budoval nová cyrilometodějská hnutí. Na předním místě to byl náboženský spolek „Apoštolát sv. Cyrila a Metoděje pod ochranou blah. Panny Marie.“ Jeho účelem bylo modlit se a pracovat za sjednocení slovanských křesťanů v jedné Církvi Kristově tak, jak to činili naši věrozvěstové. Po překonání mnoha překážek byl spolek roku 1891 potvrzen. Apoštolát se rozšířil ve všech slovanských diecézích. (Dosáhl 300 000 členů). Stojan byl od založení spolku až do roku 1919 jeho jednatelem a potom až do své smrti jeho předsedou. Apoštolát se stal prvním slovanským misijním spolkem. Měl mnoho horlivelů na Slovensku i mezi vídeňskými Čechy, kde povznesl českou pastoraci. Pečoval o početné vystěhovalce z našich zemí do ciziny (posílal tam misionáře a nejrůznější knihy). Od roku 1910 až do roku 1948 vydával Apoštolát vlastní časopis. Stojan tak začal budovat mosty ekumenismu mezi katolíky a pravoslavnými. Dále založil tzv. Družstvo Velehrad. Jeho úkolem bylo zvelebovat velehradský chrám, klášter a starat se o cyrilometodějské památky. Spolek založil Stojan roku 1902 a byl po dvacet let jeho jednatelem. Spolu s velehradským rektorem P. J. Cibulkou adaptoval velehradskou klášterní budovu a v přízemí vybudoval tzv. Slovanský sál, který sloužil sjezdovým shromážděním.

Aby se stal Velehrad střediskem nové duchovní obnovy, zavedl zde Stojan duchovní cvičení pro laiky. (První exerciční kurz se na Velehradě uskutečnil v roce 1893). Byly určeny pro všechny stavy, přinášely ovoce zvláště mezi studenty a inteligencí. Stojan často sám duchovní cvičení řídil. Jako arcibiskup dal na Velehradě vystavět (v roce 1922) krásný exerciční dům, který byl vrcholným dílem Stojanova budování Velehradu. Do jeho základů dal zazdít pamětní listinu: „Zdráv buď, Velehrade, hvězdo skvoucí! Zde Pán zjevil se nám všemohoucí!“

Stojan dobře věděl, že cyrilometodějská idea potřebuje vědecké pracovníky, že staroslovanská liturgie i dějiny potřebují vědecké bádání. Proto založil vědecký ústav s názvem Akademie Velehradská. Jejím úkolem bylo pořádat schůze učenců, vydávat vědecké publikace, vypisovat stipendia a ceny pro badatele v oboru staroslověnštiny a církevních dějin. Akademie vykonala úctyhodné dílo na poli staroslověnské vědy.

Arcibiskup měl široké srdce a jeho zrak ozářen světlem víry viděl daleko, daleko do budoucnosti. Proto budoval a sdružoval, modlil se a vzdělával, přiváděl křesťanský lid k pramenům živé vody, které tryskají do života věčného (Jan 4,14)

Právě tímto zřídlem nezkalené Kristovy nauky je naše cyrilometodějská víra. A svatí Cyril a Metoděj jsou strážci naší pravověrnosti: „Cyrilem a Metodem bdí Bůh nad svým národem!“

Zbožní poutníci říkávají, že Velehrad má podivuhodné duchovní kouzlo. Tam sílí naše víra. Tam cítíme těch bezmála 1160 let našeho křesťanství. Vnímáme touhu mít živou víru.

V dnešním příběhu na pokračování bychom se chtěli věnovat postavě, vám všem dobře známé. Chceme si připomenout památku 10. výročí úmrtí P. Františka Adamce, který zemřel 15. listopadu 2011 v Kroměříži.

Narodil se 28. února 1922 v Dědicích u Vyškova v rodině textilního dělníka. V letech 1928-1941 studoval na arcibiskupském gymnáziu v Kroměříži a poté v letech 1941-1945 na cyrilometodějském bohosloveckém učilišti v Olomouci. Po obnově univerzity pokračoval ve studiu na Cyrilometodějské teologické fakultě Palackého univerzity v Olomouci. Složil dvě státní zkoušky k doktorátu teologie. Na kněze byl vysvěcen 5. července 1946 a následně ustanoven kaplanem v Drahotuších, v okrese Přerov. Od září 1947 působil jako studijní prefekt na arcibiskupském gymnáziu v Kroměříži. Dne 19. února 1949 byl zatčen a vyšetřován v krajské věznici v Olomouci. V soudním procesu Státního soudu byl ve dnech 28.-29. června 1949 odsouzen za zločin sdružování proti státu ke 4 letům a 10 měsícům odnětí svobody. Po odvolání mu byl 18. října 1950 rozsudkem Nejvyššího soudu v Praze zvýšen trest na 10 let. Jako vězen pracoval v uranových dolech v Jáchymově na dole Barbora a Svatopluk, ve vápence ve Zdicích, v kaolinových závodech v Horní Bříze a ve Škodovce v Plzni. Dále prošel věznicemi v Plzni-Borech, ve Valdicích a v Praze–Ruzyni ve vězeňské prádelně. V roce 1956 byl podmíněčně propuštěn na zkušební dobu 8 let a začal pracovat v cihelně v Dědicích u Vyškova. V roce 1957 dostal státní souhlas k výkonu kněžské služby a byl jmenován kaplanem v Ivanovicích na Hané v okrese Vyškov. Po odebrání státního souhlasu pro vyškovský okres byl přeložen do Uherského Hradiště a od roku 1969 byl jmenován duchovním správcem ve Starém Městě u Uherského Hradiště.

Po zbavení státního souhlasu i pro tento okres byl v roce 1975 přeložen do Vacenovic. Zde nastoupil do služby jako čtvrtý správce naší farnosti k 1. březnu a zahájil tak své "dočasné" působení ve Vacenovicích (na "pohraničí" dvou diecézí), které se "protáhlo" na 34 let! (do 30. 6. 2009). P. Adamec byl za svou statečnost ve víře oceněn mnoha církevními i světskými vyznamenáními. V roce 1980 byl jmenován arcibiskupským radou arcidiecéze Olomouc, 1994 čestným občanem Jeruzaléma a čestným členem řádu Panny Marie Jeruzalémské – německých rytířů. Od roku 2000 byl kanovníkem kroměřížské kapituly. V životě vacenovické farnosti zanechal

stopu veselého, obětavého kněze a dobrého zpovědníka. Zemřel v Kroměříži 15. listopadu 2011 a je pohřben, podle svého přání "mezi svýma", na vacenovském hřbitově.

Otče, jak vzpomínáte na rodiče a na své dětství ?

Přišel jsem na svět 28. února 1922 v Dědicích u Vyškova jako nejstarší ze čtyř sourozenců. Otec byl dělníkem u jedné židovské textilní firmy v Brně. Maminka Terézie, rodem Trnavská, byla v domácnosti. Nedávno jsem zjistil, že pochází ze šlechtického rodu Tarnowských z Dánska, který měl ve znaku zlatý rýč a paví pero. Oba rodiče byli věřící.

Kam jste chodil do školy ?

Do obecné školy jsem chodil v Dědicích. Řídící Mazálek říkal, že jsem nadaný a měl bych jít dál studovat. Tehdy ale byla velká nezaměstnanost, navíc jsme vyhořeli a rodiče neměli na má studia peníze. Naštěstí se nabídl můj bezdětný kmocháček, že nám bude na našem hospodářství zadarmo pomáhat, a tak podporovat má studia. Mohl jsem tedy roku 1933 nastoupit na osmileté arcibiskupské gymnázium v Kroměříži, kde jsem 14. května 1941 s vyznamenáním odmaturoval.

Jak jste prožíval studentská léta ? Vzpomínáte si na některé profesory z gymnázia ?

Na gymnáziu působili převážně kněží. Naším spirituálem byl páter Karel Zetek, později páter Alois Valášek. K těmi jsem měl pěkný vztah a mohl jsem jim důvěřovat. Abych nemusel platit plné školné, usnadňovali mi to tím, že jsem mohl dávat kondice. Vzpomínám si na jednu slečnu, jmenovala se Věra, které jsem dával kondice z latiny a málem se do mne zamilovala. Byl jsem tehdy v septimě a nebylo z toho nakonec nic. O prázdninách jsem chodil pracovat k sedlákům, abych si vydělal na knížky, které tehdy také nedávali zadarmo.

Kdy jste se rozhodl pro kněžství ? Byla to cesta přímočará, nebo jste uvažoval o duchovním povolání dlouho ?

Jednou jsem přišel do františkánského kostela v Kroměříži a tam bylo napsáno: „Bůh tě volá! Chceš být knězem? Modli se denně Otče náš a Zdravas Maria. Budeš-li se modlit, Bůh si najde cestu, jak tě povolá.“ Má cesta ke kněžství byla – dá se říct -přímočará. Rozhodl jsem se během studií na gymnáziu, kde jsem viděl řadu pozitivních kněžských vzorů. Nikdo mne nenutil. Maminka naopak říkala: „Než být špatným knězem, tak to raději na teologii nechod'. Já nechci, aby ses stal knězem kvůli výhodám. My tě nenutíme “

Chodil jste ministrovat ?

Ano, už v Dědicích na obecné škole. Byl tam tehdy děkanem farář Spáčil. Samozřejmě jsem ministroval také během studií v Kroměříži, stejně jako skoro všichni studenti. V učitelském sboru bylo asi 24 kněží a také já jsem zde později učil.

Jak vzpomínáte na studia v semináři ?

Po maturitě jsem nastoupil do olomouckého semináře, ale hned v prvním ročníku jsem těžce onemocněl zápalom mozkových blan, a navíc jsem měl komplikovaný zánět středního ucha. Protože jsem nikdy předtím nebyl vážněji nemocen, podcenil jsem chřipku, přišly velké horečky a kvůli zánětu jsem musel podstoupit operaci ucha. Myslel jsem, že zemřu, dokonce mě už zaopatřili. Ani lékaři mi nedávali velkou naději. Na svátek Panny Marie Lurdské 11.2. ale přišla náhlá změna. Řeholní sestry, které se o nás v nemocnici staraly, se velmi divily: „Už vás nemusíme plácet po zadku, že nechcete jíst léky. Dnes už žádné nepotřebujete.“

Milí čtenáři, prožíváme hody a víme, že jejich jádrem je slavení posvěcení našeho kostela. Tento rok je to už 91 let od chvíle, kdy do našeho chrámu vstoupil olomoucký světící biskup Mons. Jan Stavěl, aby vykonal prastarý obřad církve: konsekraci chrámu. Jak taková konsekrace, neboli zasvěcení kostela vypadala? Oltář byl zcela až na kámen obnažený a byl v něm otvor pro vložení a zaldění ostatků svatých, které biskup i s ověřovací listinou přivezl z Olomouce. Na kamenném oltáři byly vyryty čtyři kříže, pátý byl na ostatkovém kameni, kterým se uzavíral prostor nad vloženými ostatky a také na stěnách kostela bylo vymalováno dvanáct zlacených křížů často ověncených krušpánkovými věnci. Biskup prošel chrámem a vše vykropil svčenu vodou, poté do podlahy chrámu svou pastýřskou holí vepsal písmena řecké abecedy, aby následně za zpěvu žalmů procházel chrámem a mazal zlaté kříže na chrámových stěnách posvátným křížmem – olejem, smíšeným s vonným balzámem, stejně tak i oltáře, do něhož byly předtím slavnostně zalděny ostatky svatých. Na konsekračních křížích oltáře byly nakupeny vrstvy kadidla, které se na nich přímo slavnostně páli. Teprve poté se oltář ošetřil od oleje i spalovaného kadidla, byla přinesena plátna, svíce a květiny. Chrám v ten den mohl připomínat jeruzalémský starozákonní chrám, sedmý div světa, s jeho slavnou starověkou bohoslužbou. Vůně kadidla, vonného oleje, přinesených květin, voskových svící. Co všechno mohli pociťovat předkové navíc naplnění hrdostí, když postavili svůj chrám? Dnes se v něm i my můžeme scházet k těmž, i když ne tak slavnostnímu, jako kdysi oni.

„Milí čtenáři,

přeji vám požehnané a radostné hody. Ať vědomí posvěcení kostela, tak nádhernými obřady vede k zamyšlení, že když se toto děje přece jenom s kamenem zasvěceným Bohu, co se teprve děje s člověkem! Vždyť toto všechno je znamením pro člověka. Jestliže zasvěcení chrámu je tak slavné, co teprve náš křest a biřmování, který to vše násobně a nesrovnatelně přesahuje. Co se děje s naší duší, když i lidské tělo je nořeno do svčené vody a taktěž mazáno stejným olejem - křížmem, jako byl i náš chrám? „Vždyť zde je přece něco více než chrám,“ ty i já, každý. A naše velikost je v ponoření do Toho, kdo Je, Jediný, Pán. Tak to oslavme v radosti, protože On si to zaslouží, abychom se v Něk radovali. Chvála Kristu.“

otec Radek

